

D'N BLIKKEN EMMER

HEEMKUNDEKRING DE RIPS

UIT DE SERIE: WAAR KOMEN DE NAMEN VAN DE RIPSE STRATEN VANDAAN.

Burgemeester Nooijenlaan

Wie was Burgemeester Nooijen waar de weg naar is vernoemd?

H.Nooijen was in de jaren 1861-1864 burgemeester in Bakel. De weg is echter vernoemd naar zijn zoon Petrus Leonardus Nooijen die eerst enkele maanden de functie van gemeente-secretaris bekleedde, waarna hij op 10 oktober 1885 benoemd werd tot de burgemeester van de gemeente Bakel c.a. Door zijn ambts-termijn van 46 jaar, van 1885 tot 1931, werd Petrus Leonardus Nooijen de langstzittende burgemeester van deze gemeente. In het boek "Crisis en Wederopbouw" wordt het volgende over de

burgemeester geschreven: *"Bij de komst van burgemeester Wijtvliet op 23 december 1930 trof hij een gemeentehuis aan dat gelijk stond aan een beestenstal. De vorige burgemeester, P.L. Nooijen, die 46 jaar eerste burger geweest was, was een oude vrijgezelle boerenzoon van de Oudestraat. Hij had niet zo'n behoefte aan dat moderne gedoe. Zijn kantoor bestond uit een bureau, twee houten stoelen en een kast. De plavuizen onder zijn bureau waren helemaal weggesleten omdat hij de hele dag met zijn klompen heen en weer schoof. Alle ambtenaren zaten bij elkaar in een vertrek. In het gemeentehuis, voor die tijd groot genoeg, was ook het politiebureau ondergebracht."*

De burgemeester die het ontstaan van De Rips lang wist te dwarsbomen

De oud-burgemeester P.L. Nooijen vierde in oktober 1937 zijn 80^e verjaardag bij de zusters in Geldrop en is op 24 september 1938 in het Liefdesgesticht te Geldrop gestorven

De huidige situatie.

Gezien vanaf de Ripse rotonde loopt de Burgemeester Nooijenlaan vanaf de kruising met de Eiermijndreef en de watergang Vinkenloop tot aan de Limburgse grens. Ook een tweetal zijwegen die in oostelijke richting lopen tot de Blaarpeelweg maken deel uit van deze weg.

Historie van de zogenaamde “Middenpeelweg”, zoals deze ook wel wordt genoemd.

Er is blijkbaar geen weg in De Rips waar zoveel over ‘te doen’ is geweest, maar die wel cruciaal werd in de latere geschiedenis toen de weg de grote verkeersslagader door de Peel werd tot dat de A73 klaar kwam.

Namen voor deze weg waren in

1909 Prins Hendrikweg.

Op de Houtvesterij Peelkaart van de Heidemaatschappij uit 1909 werd deze zandweg Prins Hendrikweg genoemd. De weg liep vanaf de Limburgse grens tot de grens met de voormalige gemeente Gemert en was hoogstens een karspoor.

1922 Weg naar Jodenpeel, met A huisnummering

Na 1909 is de naam Prins Hendrikweg geruisloos verdwenen. Rond 1922 staat deze weg vermeld als; Weg naar Jodenpeel. Een huis in deze straat kreeg bijvoorbeeld het nummer A.9,1 vanaf het kruispunt. Opvolgende huizen kregen het nummer A.9.2 enz

1931 D. huisnummering Jodenpeel

Vanaf 1931 tot 1953 was de gemeente Bakel verdeeld in wijken. De Rips had het wijknummer D toegewezen gekregen waarna een huis in deze straat bijvoorbeeld het huisnummer had: D 63 Jodenpeel De Rips (post Oploo)

1953 Burgemeester Nooijenlaan

Vanaf 1953 werden in de gehele gemeente Bakel c.a. de wijken weer opgeheven en kregen de straten een eigen naam waaronder de Burgemeester Nooijenlaan. Destijds is hierover geen inspraak of overleg over mogelijk geweest.

Oudste monument van De Rips

In het Tractaat van Venlo in 1716 werd in dit grote Peelheidegebied de nieuwe landsgrens bepaald tussen Pruisisch –Gelder en de Verenigde Nederlanden. Tevens werd bepaald dat er een nieuwe limietscheiding (sloot) gegraven moest worden, zodat niemand meer zou kunnen zeggen dat men niet wist waar geen turf gestoken mocht steken. De gegraven limiet-sloot (scheijdsgraaf) die ca. 22 meter voor het Defensiekanaal ligt werd de grens tussen Brabant en Limburg en is dus bijna 300 jaar oud. Met recht mogen we zeggen dat deze sloot, die haaks op het begin van de Burgemeester Nooijenlaan ligt, het oudste monument is van De Rips.

Verkoop Jodenpeel 1910-1922

Vanaf 1910 tot 1919 werden allerlei pogingen in het werk gesteld door de gemeente Bakel om de Jodenpeel te verkopen, doch telkens zonder resultaat vanwege tussenkomst van de Provincie. Inmiddels had de regering een stelsel van renteloze voorschotten bedacht om de minder kapitaalkrachtige boeren(zonen) het stichten van nieuwe boerderijen te vergemakkelijken via de gemeenten.

1) De Limietscheiding uit 1716

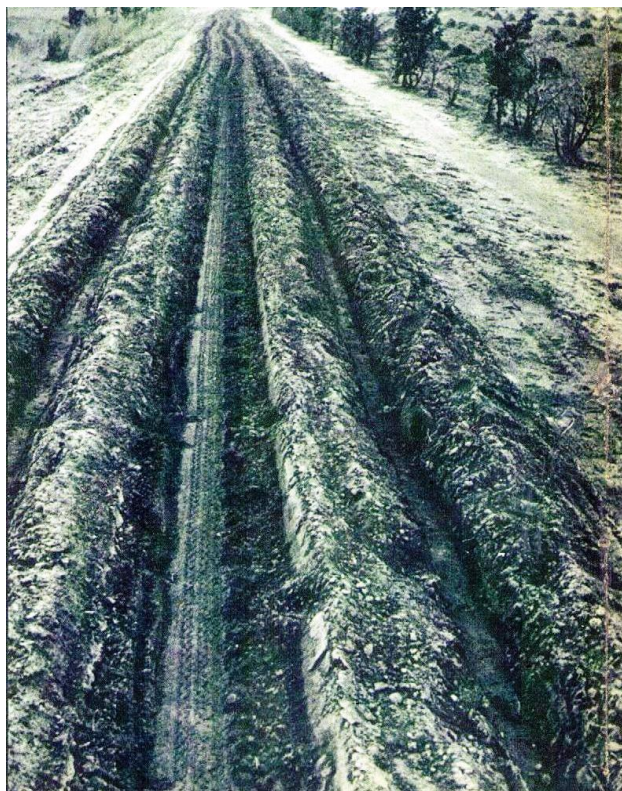
Al snel daarop werd op 14 juni 1920 de vereniging "Eigen Bedrijf" opgericht door Burg. V. Beek van Deurne, J. Bellemakers, Pastoor Trines en anderen die voorheen ook al het wegschap Peelbelang opgericht hadden. Het doel was om met de rijksvoorschotregeling gronden in de Jodenpeel aan te kopen, daarop boerderijen te stichten en daarna uit te geven aan landbouwers die gescreend werden. Hiervoor moesten zij aan een 13 tal criteria voldoen waarvan er een gold, dat het een jonge boer moest zijn met een groot gezin en waar liefst veel jongens in voor kwamen.

Het was tevens hun bedoeling dat de, mede gegadigde, Protestante grootgrondbezitter Vattier Kraane de Jodenpeel niet in zijn bezit zou krijgen waardoor de jonge boeren geen kans meer zouden hebben. Bij de Inschrijving bood Kraane liefst f 57.000,= en Eigen Bedrijf f 33.250,= hetgeen de taxatiewaarde was.

Deze nieuwe verkoopopgaving in 1920 verliep echter niet in volle harmonie met burgemeester Nooijen, wethouders en gemeenteraad. Op miraculeuze wijze liep de stemming over de verkoop van de Jodenpeel voor De Rips wonderbaarlijk goed af. Er werd uiteindelijk geen grootgrondbezitter eigenaar door de besluitvorming waarbij ook de mogelijke samenvoeging van Bakel bij de gemeente Deurne als extra dimensie nog een rol gespeeld heeft. Een samenvoeging waar van Beek, Bellemakers en vele anderen sterk vóór waren.

Later ging de verkoop en samenvoeging geheel niet door waarna de gemeente Bakel overwoog in 1920 de Jodenpeel dan maar zelf te gaan ontginnen. Zij lieten de financiële Rijkssteun berekenen en de Heidemij plannen maken voor de ontginning. In juli 1921 besloten ze zelf tot verkoop over te gaan doch in februari 1922 talmde men weer door grote onzekerheid over de financiën. Nadat er druk gezet was door de gemeente Deurne om mogelijk een gedeelte van de Jodenpeel te ontginnen met enkel Deurnese werkelozen ging Bakel overstag.

Nadat de volgende allerlaatste strubbelingen met burgemeester Nooijen overwonnen waren konden vanaf november de eerste Peelgrond boeren, van niet "Hollandse" afkomst hun gekochte stuk heide van ca. 6-12 ha (laten)ontginnen, en met Rijkssubsidie een nieuwe boerderij bouwen. Vanaf 1921 tot 1928 werden er ca. 20 boerderijen gebouwd in de Blaarpeel, Ripse Heide, Klotterpeel en Jodenpeel waarvan 9 met subsidie. De boeren waren o.a. afkomstig uit Bakel, Milheeze, Deurne, Nistelrode, Heesch, St. Hubert, Zeeland, St. Anthonis enz. Hierna kon het dorp zich pas echt ontwikkelen. (uitgebreide informatie is hierover verkrijgbaar)

Vrijwel algehele Boomloosheid 1926-1927.

Dat er in de Peel nauwelijks een laanboom groeide, blijkt wel uit een raadsverslag van november 1926, waarin de Woningbouwvereniging met het bovengenoemde eens is en **P. van Dooren** dit met verve verdedigd. Echter het lid **Van Hout** vindt de bomen **onzin** en hoopt dat ze **niet** zullen groeien waarop **P.J. Manders** er een schepje boven op doet door te stellen dat ze zeker meer zullen kosten en de rente wellicht niet opbrengen.

De wegen in het boerenland rond 1928

De zandwegen in het boerenland waren vaak erbarmelijk slecht, vooral in de winter. Onderhoud kon niet voorkomen dat ze keer op keer kapot gereden werden door de boeren met hun karren met hoge wielen. Vandaar het pleidooi om náást de zandwegen, fietspaden aan te leggen die niet toegankelijk waren voor boerenkarren. Bijna alle Ripse boeren in de Peel wilden zelfs het fietspad toegankelijk maken voor de enkele auto's die er in die tijd reden, zodat die geen last zouden hebben van de natte gaten. Er werd dan ook een vergunning gevraagd aan de Bakelse gemeenteraad om het fietspad te mogen verbreden tot een heus autopad en tevens de zandkarweg te verbeteren vanaf het kruispunt van De Rips tot de Venrayse grens. Echter zonder een vergunning op zak werd al begonnen met de werkzaamheden in samenwerking met de Heidemij, wat later tot grote consternatie zou leiden.

1928 werd een wel heel bijzonder turbulent "Peelweg" jaar.

Om u een indruk te geven over de hevige perikelen rond de mogelijke verbetering van deze weg volgen hieronder enkele- soms bewerkt en ingekorte- passages uit krantenberichten, gemeenteraadsverslagen en brieven van maart t/m dec. 1928.

Raadsverslag 12 maart 1928. *Bespreking verbetering weg naar en langs Jodenpeel.*

Burg. Nooijen zegt, dat de hele weg verbeteren ook veel geld zou kosten; 't slechtste stuk, ongeveer 350 meter vanaf den grindweg (kruispunt) zou f 1365, = kosten of de sintellaag moet dunner genomen worden. **De leden** vinden het goed dat dit stuk wordt verbeterd met een laag sintels ter dikte van 15 cm en **Burg. Nooijen** meent ook dat de weg eerst goed droog moet zijn en in profiel gebracht moet worden.

Van Dooren zegt, dat het goed was de zwarte grond eraf te halen, de mensen op De Rips zijn allen bereid, om te komen helpen. Zou het blijken dat de laag sintels te dun is, kan een volgend jaar nog bijgehaald worden. Op voorstel van **Van Dooren** wordt besloten, de weg aldus te verbeteren.

Vervolgens een maand later, raadsverslag 17 april 1928.

Inzake verbetering van den weg in den Jodenpeel deelt **Burg. Nooijen** mede, dat bij verschillende fabrieken in Helmond is gevraagd naar kolensintels. Daar de sintels gratis verkrijgbaar zijn komen de kosten voor verbetering van dien weg heel wat lager, dan dat de sintels uit België werden aangevoerd. De kosten belopen nu voor vracht en werkloon voor bedoelden weg van f 350,= tot

f 700,= al naar gelang de dikte der laag, respectievelijk van 15 tot 30 cm.

Het Wegtracé.

Uit alle stukken blijkt dat er een begin werd gemaakt om de sintels te leggen op een pad van ca. 2.5 meter breed met aan de binnen zijde een afwateringssloot van 0.50 meter. Op een aantal plaatsen lag geen sloot en op die inhammen konden 2 karren elkaar passeren op de zandweg. Voor de bescherming van het "autopad" had men palen geplaatst.

Nadien "Grote Herrie in de Tent" rond deze maatregelen.

Twee Peelboeren echter, **E. Nuijen** en **J. van den Akker**, waren het niet eens met een fiets- annex autopad langs de zandweg. Ze klaagden zelfs tot een vergadering in Tilburg toe. Zij wisten dat de gemeente Bakel de vergunning nog moest afgeven en van den Akker dreigde zelfs dat hij het nieuwe pad kapot zou rijden met de hoge kar. Dit laatste kwam ook de gemeenteraad ter ore. Los daarvan schreven de voorstanders een petitiebrief aan het gemeentebestuur. Zij wilden om diverse redenen juist wel een fiets/ autopad die ze allemaal opsomden in een petitie.

Inhoud Petitiebrief 31 mei 1928

Aan den Raad der gemeente Bakel c.a.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen, ondergetekenden, allen inwoners van De Rips dat zij gaarne zouden zien dat alsnog een verbreed fietspad werd aangelegd op den weg vanaf de grindweg (het kruispunt) naar de Venraysche grens langs Klotterpeel en Jodenpeel aan den voor hen van het grootste belang zou zijn als dit pad met auto's zou kunnen worden bereden omdat,

- 1) de melk voor een slechts geringe verhoging van kosten langs die weg kon worden opgeladen en de ondermelk weer neergezet,*
- 2) kunnen in kan worden aangevoerd, (melkbussen)*
- 3) landbouwvoortbrengselen afgevoerd wat voorheen dikwijls grote moeilijkheden opleverde,*
- 4) veearts, dokter en ziekenvervoer dat moeilijkheden in den weg legden,*
- 5) de geestelijke bediening zeer zou vergemakkelijken en ten*
- 6) en niet het minst de eenheid onder de bewoners ten zeerste zou bevorderen. Reden waarom zij een dringend beroep op uwe Raad doen in deze door hen zoo zeer gewenste beslissing te nemen en het gevraagde werk, waarvan de uitvoering is begonnen spoedig weer voortgang kan hebben het welke diende*

De petitie was getekend door: H.Trinus Pastoor, J.F.Braks, J.vd.Laar, H.vd.Hulst, H.vd.Broek, J.vd.Ven, M.Beckers, G.Vogelsangs, M.Cornelissen, A.v.Beek, A.Verhoeven, Ant.vd.Heijden, B.A.Bisseling, P.Nooijen, P.J.Cornelissen, H.Logtens, J.v.Bakel, A.Verwegen, P.vd.Elzen, P.vd.Burgt, H.Ploegmakers, J.Th.vd. Broek

Bovenstaande kreeg nog een aanvulling:

Het bovenstaande kan ondergetekende, zij het dan hoofdzakelijk hierom, dat door verbeteren van bedoelden weg de mensen in tijd van nood beter te bereiken zijn. Ondergetekende acht het van het grootste belang voor het verlenen van spoedige geneeskundige hulp aan het steeds groter wordende aantal huisgezinnen in de Jodenpeel dat er een behoorlijk onderhouden fiets en autopad aanwezig zijn. WM Tiddens Arts.

Raadsverslag 8 juni 1928 waarin de petitiebrief "Aanleg autoweg Jodenpeel" werd behandeld.

Burg. Nooijen laat den secretaris voorlezing doen van een ingekomen brief van inwoners op de Rips om een autopad aan te leggen.

Er wordt volop gediscussieerd door te stellen dat de weg te smal zal worden maar er wordt ook gememoreerd dat er toch op verschillende plaatsen tussen het autopad en den (zand)rijweg geen greppel komt, alwaar dus inhammen zijn om karren te wisselen.

Maar ook dat 23 Peelboeren het toch wel beter zullen weten dan 2 dwarsliggers.

*Het lid van Dooren stelt voor de verzoekers vergunning te geven een autobaan aan te leggen van 2.5 m breedte met op de lage gedeelten een greppel er langs van een 0.5 m breedte voor afvoer van het water. Dit onder voorwaarde dat het **niet** geschied op kosten van de gemeente, doch voor rekening van derden en de autobaan wordt gemaakt voordat de verbetering van den weg wordt ter hand genomen, teneinde te weten hoeveel de kosten van de autobaan belopen.*

Om met de uitvoering direct te beginnen en er tegelijker tijd een plaat bij te plaatsen met volgende opschrift:

Verboden voor vee en voertuigen met ijzeren banden..

Het voorstel van Dooren wordt in stemming gebracht wordt aangenomen met 4 tegen 3 stemmen.

Vervolgens schreef het gemeentebestuur onder leiding van burgemeester Nooijen op 9 juni een brief aan de Heidemaatschappij en de Peelboeren over het positief besluit over de petitieaanvraag. Dit echter met voorwaarden die onduidelijk en niet bevredigend waren voor de bewoners van de Peel.

Namens de Heidemij (en bewoners) schreef Johan Bellemakers dan ook al op 11 juni 1928 retour aan B. en W. van Bakel c.a. (een verkorte versie)

*----,deelt ik u mede, dat het moeilijk uitvoerbaar is, zoals dat in het weergegeven raadsbesluit, is neergelegd. Er staat, dat de kosten **niet** mogen komen ten lasten der gemeente, doch voor derden. Dat de autobaan eerst moet worden gemaakt alvorens aan de verbetering van de karweg te beginnen (vervolgens een technisch verhaal) ---- en dat den Raad dit alles niet zo juist kan formuleren en voorzien, hoeft toch geen reden te zijn om het niet praktisch en voordelig te doen uitvoeren. Ik neem aan dat dit niet de bedoeling is. Wij zijn dan ook met de uitvoering begonnen, en zullen het aldus uitvoeren als technisch het beste is, en voor de gemeente het voordeligst, als tenminste de belanghebbende personen medewerken, twee uitgezonderd, die dit vooraf hebben verklaard, en wat anderen zullen vergoeden, en vanwege uw bestuur ook maatregelen worden getroffen, **dat deze twee opposanten geen last tijdens de uitvoering zullen veroorzaken.....***

Opzichter Heidemaatschappij J. Bellemakers

Bevel tot opruiming van 7 augustus van de Provincie.

Onderwerp: Aanleg Autobaan. Antwoord op brief dd. 11 en 12 juni.

*---- hebben wij de eer u te berichten, dat wij ons geheel kunnen vereenigen met uwe meening, dat het **geen** aanbeveling verdient om op den weg vanaf de Rips naar de Venraijsche grens een autobaan aan te leggen. Het Raadsbesluit van 8 juni jl. betreffende vergunning voor den aanleg dier baan is echter niet alleen in strijd met het algemeen belang, het komt ook in conflict met het Politierglement op de wegen in Noord Brabant. En op grond van dit reglement mogen in den weg geen veranderingen worden aangebracht of greppels worden gegraven, dan na ene door Uw College verleende ontheffing.*

Het ontheffingsbesluit behoeft onze goedkeuring De taak, welke artikel 179 der gemeentewet U oplegt, brengt mede, dat gij zo spoedig mogelijk er voor zorgt, dat de gegraven greppels gedicht en de op den weg geplaatste

palen worden opgeruimd. In dit verband verwijzen wij U ook naar het bepaalde in artikel 36 van het Wegenreglement van Noord Brabant 1904.

U gelieve den Raad Uwer Gemeente met **Nuijen**, namens ons door U aan dit schrijven is gegeven. De Gedeputeerde Staten van Noord Brabant.....Voorzitter.....Griffier

De Weg-soap gaat verder met het raadsverslag 17 augustus 1928.

Burg. Nooijen deelt verder mede, dat van Ged. Staten een schrijven is ontvangen met bevel tot dichting der greppels en ruiming der palen op den weg van de Rips.

Van Dooren hoort, dat dan van den weg weer een modderpoel gemaakt wordt.

Burg. Nooijen zegt, dat B. en W. er nu niets aankunnen doen en betwijfelt dat de weg goed blijft en later wordt besloten dat **van Dooren** en Martens op audiëntie kunnen gaan in Den Bosch.

Het bleef doorsudderden. In het najaar waren ze er nog steeds niet uit. Raadsverslag van 3 september 1928.

Burg. Nooijen: Volgens opgaaft van Bellemakers is van het bedrag begroot f 2170,= nog f 54,95 over, zodat we het werk stop hebben gezet. B.en W. stellen voor nog f 500,= van den post onvoorziene uitgaven te doen overschrijven. Na enige bespreking vraagt **v Dooren** of het geld van dezen post ook besteed wordt om den weg op de Rips van de greppels en palen te ontruimen.

Burg. Nooijen: Als we door Ged. Staten gedwongen worden tot opruimen, ja zeker en meent, dat de weg niet goed zal blijven, er is slecht werk geleverd en, aan een kant kan het water in 't geheel niet weg.

Weth. Martens meent, dat de greppels naast de beplanting er niet hadden behoeven te zijn en **Burg. Nooijen** vervolgt met: Verderop staan er ook veel te veel palen waarop **Van Dooren** antwoordt: Die palen kunnen er ook wel uit. Ik ben er zeker van dat de mensen den weg in orde zullen houden; de gemeente zal er geen onkosten aan hebben.

Van Dooren meent ook, dat bij een goed onderhouden weg, **de boerderijen bij verkoop ook meer waarde zullen hebben.**

Burg. Nooijen meent van niet, de weg wordt toch weer slecht.

Van Dooren zegt, dat er nu niemand last van heeft, er is veel te veel gepraat; 't had zo nooit gekomen als B.en W. het werk niet stop hadden laten zetten; Bellemakers meende toch beslist, dat hij door kon werken. Doch **J.v.d.Akker** was vooral de schuldige, die had gezegd dat hij het autopad kapot zou rijden.

Burg. Nooijen: We praten over de zaak heen, als Ged. Staten ons den weg laten ontruimen, hebben we daarvoor geen anderen post op de begroting als deze.

Vermanende brief van Provincie aan B.en W. Bakel december 1928. (ingekorte versie)

Antwoord op brief van : 14 september. **Onderwerp: Aanleg autobaan.**

In onze opvatting, neergelegd in onzen brief van 7 augustus is door bovenaangehaald schrijven geen wijziging gebracht. Door het nemen van een afwachtende houding zou een toestand bestendig blijven----. **Wij verzoeken U mitsdien te zorgen, dat de weg onverwijld in den vroegere toestand worde hersteld.** Binnen een maand na de dagtekening dezes zullen wij gaarne vernemen welk gevolg aan dezen brief is gegeven.

De GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD BRABANT,.....Voorzitter..... Griffier

Rijksweg De Rips-Venray.

In het jaar 1929 wordt per brief binnen de Provincie en B. en W. van de gemeente voor het eerst gesproken over 2 varianten waarvan een met de mogelijke verharding als Rijksweg van De Rips tot de Venrayse grens. Hierna volgde een antwoordbrief van de Ned. Heidemaatschappij aan B.en W. van de Gemeente Bakel c.a. waarin de voorkeur wordt uitgesproken om voor de laatste variant te kiezen.

In april 1929 werden binnen de Bakelse gemeenteraad vervolgens nog vragen gesteld over de voortgang en het tracé. Er werd gesuggereerd dat het Kamerlid Fleskens een mogelijke rol zou kunnen spelen om de variant De Rips-Venray doorgang te kunnen laten vinden. Echter het heeft niet mogen baten destijds. Ze gingen gewoon verder in hun besluitvormingen met de zand-sintelweg.

Begin 1929 waren ze er nog steeds niet uit, hetgeen blijkt uit het raadsverslag van 12 maart 1929.

Het lid **Van Dooren** zou de weg naar den Joden Peel voorbij de arbeiderswoningen met een laag sintels van 15 cm dikte willen verharderen. De kosten zouden dan ca. f 680,= belopen.

Het lid **Joosten** zegt dat de boeren dan voor het egaliseren moeten zorgen, waarop het lid **van Dooren** antwoordt, dat hij er zeker van is dat zij dat zullen doen. Vervolgens wordt op het voorstel van het lid **van Dooren** besloten de weg naar de Jodenpeel over een lengte van 200 m te verharderen met sintels.

Bespreking verbetering weg Jodenpeel.

Raadsverslag 14 april 1929

Burg. Nooijen geeft inlichtingen over sintels waar die aan de fabrieken te Helmond te verkrijgen zijn. Echter drie maanden later,

Problemen met Sintels, ijzerzand en puin.

Burg. Nooijen deelt mede, dat bij Begeman te Helmond nog sintels te krijgen zijn, doch heeft gehoord, dat er slechts $\frac{1}{4}$ sintels en $\frac{3}{4}$ ijzerzand, waaronder wat sintels en puin in zitten. Na enige bespreking wordt besloten dat de leden **van Dooren** en **M. Manders** ter plaatse een onderzoek zullen gaan instellen.

Maar iets ging er fout met de levering door Begeman. Er ontstond zelfs een Juridische kwestie in 1930.

Raadsverslag 14 maart 1930. Bespreking sintelkwestie Begeman.

Burg. Nooijen leest de daaromtrent binnen gekomen brieven voor en deelt vervolgens den uitslag mede van het onderhoud, dat hij met het lid **van Dooren** te Eindhoven bij den advocaat Pendon heeft gehad. Na eenige bespreking wordt besloten dat **van Dooren** naar den advocaat van den N.C.B te 's Hertogenbosch zal gaan om over deze aangelegenheid te spreken en advies te vragen.

Later komt er zelfs een dagvaarding van de gemeente voor de N.V. Begeman te Helmond aan de orde en wordt de kwestie voorgelegd bij het kantongerecht te Helmond.

Inmiddels 2.5 jaar verder uit het raadsverslag van 26 september 1930.

Het lid **van Dooren** vraagt hoe het zit met den sintelweg op de Rips en wanneer daar nog eens sintels opgebracht worden. Hij is **zoo slecht, dat men er niet droogvoets door heen kan**, hetgeen door wethouder **Manders** wordt bevestigd.

Uiteindelijk is de verharding en verbreding van het fiets-autopad blijkbaar niet doorgegaan en afgemaakt door alle commotie.

Tussen 1928 en 1955 bleef het behelpen.

Vooraf in natte jaargetijden en de winter liepen de getrokken paardenkarren vast en ook was het bijna ondoenlijk om de wekelijkse kerkgang te vervullen. Toon van den Broek wist te vertellen dat in de winter het fiets/voetpad met een zelfgemaakte slee van ijzeren balken schoon geveegd moest worden om naar de kerk te gaan. Uit eigen ervaring weet de schrijver dat in de winter bij die zondagsplicht rond 1960 de tractor genomen werd door zijn vader en dat ook de burens op de tractor zonder cabine stapten om 6.45 uur in de ochtend. Op verscheidene plaatsen was er bijna geen doorkomen aan vanwege de "rotte natte gaten" in de weg. Deze diepe karsporen zijn al op een foto te zien uit de Katholieke Illustratie uit 1934. Om deze sporen tegen te gaan en te slechten werd er in de zomer tot 1955 regelmatig de zandweg geschijfegd en "rond"gelegd om het water zo veel mogelijk weg te laten afspoelen weet Toon van den Broek zich nog allemaal goed te herinneren.

Uiteindelijke WEGVERHARDING in 1955

In de beginjaren vijftig van de vorige eeuw werd bekend dat er plannen werden gesmeed om een nieuwe vliegbasis aan te leggen in de heide tussen Venray in Limburg en Milheeze in Brabant, aan de flanken van de Jodenpeel in De Rips. Omdat er ook een goede verbinding moest zijn voor de legeronderdelen met het reeds bestaande vliegveld in Volkel kwam een mogelijke verharding van deze weg in beeld.. Binnen de luchtvaartkringen werd er dan ook duidelijk overwogen om de betonweg tevens te gebruiken als vliegtuigtaxibaan tussen de beide vliegvelden.

Burgemeester Muysers kwam in de Ripse schoolklassen zelfs het grote nieuws vertellen dat er een nieuwe dubbelbaans weg kwam, waar in geval van nood vliegtuigen op zouden kunnen landen. Hoteleigenaar Wim van Dijk

vertelde aan Vink dat de weg in de toekomst zeven vliegvelden met elkaar zou verbinden in Nederland en Duitsland en er zouden honderden mensen op De Rips bij komen wonen.

In 1955 was de nieuwe betonbaan klaar, vanaf de brug over het Defensiekanaal tot de huidige Ripse rotonde. Omdat de weg de grote verkeersader werd voor o.a. het vrachtverkeer van het noorden naar het zuiden en omgekeerd had de weg veel te lijden van het zware vrachtverkeer waardoor de betonnen platen scheurden en los braken. Er waren op een gegeven moment stukken verzakt of staken iets omhoog. De bewoners langs de weg hoorden elke dag BOENKE, BOENKE, BOENKE door het vele vrachtverkeer, maar ook door de personenauto's.

3) de Fam. Ploegmakers poserend op de Burg. Nooijenlaan in aanleg

Parallelwegen in 1986

In 1955 werden naast de nieuwe betonnen rijbaan ook al de gele zandbanen aangelegd waar de parallelwegen zouden moeten komen. Alhoewel het steeds drukker werd en men het landbouwverkeer van de weg wilde hebben, heeft het echter toch nog ruim 30 jaar geduurd tot in 1986 de nieuwe parallelwegen aangelegd werden. De bewoners langs deze weg hebben in een petitie nog grote druk uitgeoefend om de parallelwegen breder te krijgen i.v.m. fietsers, hetgeen ook gelukt is destijds.

Vernieuwing betonbaan in 1990

In 1990 heeft de zeer noodzakelijke en gewenste wegdekverbetering plaats gevonden. De werkzaamheden bestonden uit het breken en uitnemen van de bestaande hoofdrijbaan en het nadien weer aanbrengen van een nieuwe cement betonverharding. Momenteel is deze weg veel minder druk omdat enkele jaren terug de nieuwe Noord-Zuid verbinding, de A73 klaar gekomen is.

Slot - De naam

Burgemeester Nooijen heeft de gehele ontwikkeling van De Rips meegemaakt, met de kanttekening dat hij als voorzitter van de gemeenteraad alles in het werk heeft gesteld om de stichting van het nieuwe dorp op alle fronten tegen te werken. Enkele feiten hiervan hebt u in dit artikel kunnen lezen. Men kan zich met recht dan ook wel eens afvragen waarom juist in De Rips een straat naar deze burgemeester is vernoemd in het jaar 1953. Typerend is dan ook nog de verwarring over de schrijfwijze van de naam. Aan het noordwestelijke einde wordt de laan als "Nooijen" geschreven terwijl aan de grens met Limburg een bord met de naam "Nooyen" te vinden is.

Wat de burgemeester allemaal nog meer niet wilde.

- 1 Bang dat door ontginning van de Peel de vestiging van een arbeidersbevolking extra geld zou kosten voor armenzorg, scholenbouw, wegeaanleg enz., verzette burgemeester Nooijen zich tegen welhaast elke grote verandering in zijn armlastige gemeente.
- 2 Zo wilde hij ook niet meewerken aan de totstandkoming van de kunstweg (grintweg) Deurne-Oploo, die De Rips uit haar isolement zou moeten halen. Nooijen liet uiteindelijk de omliggende gemeenten voor de kosten opdraaien.
- 3 Ook wilde hij niet meewerken aan de nieuwe op te richten woningbouwvereniging. Die woningbouwvereniging kwam er echter wel en bouwde vervolgens de 26 arbeiderswoningen in De Rips en Milheeze.
- 4 Ook aan het tot stand komen van parochie en kerk in de Rips wilde burgemeester Nooijen slechts noodgedwongen meewerken
- 5 Jarenlang wilde burgemeester Nooijen de Jodenpeel verkopen, doch werd steeds tegengehouden door Ged.Staten. In 1921 was het wel zo ver maar hij wilde enkel verkopen aan een grootgrondbezitter die de hoogste prijs zou bieden. Ook de meerderheid van de gemeenteraad had hij achter zich. Door tussenkomst van de burgemeester van Deurne, de deken van Helmond en mentale druk van de plaatselijke pastoors op de diverse boerenraadsleden is later op die dag op miraculeuze wijze de stemming over de verkoop in de raad toch anders gelopen dan burgemeester Nooijen had voorzien. Hierdoor kon de verkoop aan jonge boeren toch doorgaan waarna er begonnen werd met ontginnen, een boerderij bouwen en een gezin stichten om het nieuwe dorp De Rips te kunnen laten groeien.
- 6 Het volgende probleem tussen burgemeester Nooijen en Bellemakers speelde in 1922. Volgens de wet was de gemeente verplicht 6,5 % van de bouwkosten van schoollokalen te betalen. J.Bellemakers, Pater Trines en de op 31 januari van dat jaar gearriveerde schoolmeester P.Hertsig wilden twee lokalen, gezien de uitbreiding van de Rips in de nabije toekomst. Burgemeester Nooijen constateerde echter dat in 1922 het aantal kinderen niet aan de norm voor twee lokalen voldeed. Het gemeentebestuur was dan ook steeds een remmende factor bij het verwezenlijken van alle plannen voor de Rips onder meer omdat later voor scholenbouw weer geld door de minister zou worden gevraagd. Uiteindelijk werd het gemeentebestuur door de **minister** in deze zaak in het ongelijk gesteld en moest de burgemeester weer een beslissing uitvoeren, die hem onwelgevallig was.

Epiloog

De Burg. Nooijenlaan en omgeving kent vele pioniers die in belangrijke mate bijgedragen hebben aan de ontwikkeling van De Rips. De ontwikkeling is bepaald niet zonder slag of stoot gegaan. Naast de bureaucratische moeilijkheden moesten ook de problemen met de ontginning van de woeste grond overwonnen worden. De volgende foto's geven een indruk van wat er zoal gebeurde op en rondom deze weg.

4) Een foto van de laan vanaf de provinciegrens. De Ripse boer Mies Verrijt bracht een totale kentering in de streeklandbouw teweeg door in de begin jaren zestig een voor die tijd mega varkensbedrijf te stichten. Tot verbazing van velen verliet hij het traditionele gemengde bedrijf door de verkoop van zijn koeien en kippen en solitair met varkens door te gaan. Velen zouden zijn voorbeeld volgen. Rechts op de foto, achter het bord "Provincie Noord-Brabant", het bedrijf van Mies Verrijt

5) De restanten van een huisje dat in de 2^e W.O. door de Duitse Luftwaffe gebruikt werd en een onderdeel van het Bazikamp aan de Hazenhutsedijk vormden.

6) Rond 1933-34 begon de Fa. Ploegmakers met dorswerkzaamheden d.m.v. dorskast, paard en stationaire motor. Dit was de basis voor mechanisatie in de landbouw die de werkzaamheden onder de boeren aanmerkelijk verlichtte. Dit bedrijf uitgebouwd tot het huidige bedrijf.

7) Een V1 (vliegende bom) is in de 2^e W.O terecht gekomen tussen de boerderijen van H.v.d.Broek en P.Willems noordwestelijk van de Burg. Nooijenlaan. De luchtdruk veroorzaakte veel schade aan de omliggende boerderijen. De mantel van de V1 deed nog vele jaren dienst als duiker in een veldsloot van de Fam. v.d. Broek

8) Begin jaren zestig was er nog geen waterleiding in de Burg. Nooijenlaan. Iedereen was op de eigen pomp aangewezen. De gemeente noemde het een super-onrendabel gebied. Wel werd er een tappunt aan het begin van de laan geplaatst. Hier kon men in tuiten of tonnen drinkwater voor eigen gebruik halen.

De ontginning families v.d.Ven en v.d.Broek hebben voor eigen gebruik nog turf gestoken in de jaren '30 en '40. De turf werd gestoken op nog niet ontgonnen grond. "Spiergat" of "Moergat" werd dit stuk door hen genoemd.

Bronnen:

Brieven van Johan Bellemakers

W.T.v.d.Berg en P.A.D. Schröer Rips : Rips 1880-1940

Gemeentearchief Gemert-Bakel: Oud archief Bakel en Milheeze

De Zuid-Willemsvaart, Nieuws en Advertentieblad voor Peelland, Nieuwe Helmondse Courant

Lambert v.d.Kerkhof: Crisis en Wederopbouw

Pieter Vink: Het Boek van Bakel

Toon v.d. Broek, Cees v.d. Hulst, Ed v.d. Kerkhof en Arie v.d. Ven

De cijfers op het kaartje corresponderen met de desbetreffende foto

- 1) De Limietscheiding
- 2) De Burg.Nooijenlaan in de jaren '30
- 3) De Fam.Ploegmakers poserend op de Burg.Nooijenlaan in aanleg

Deze nieuwsbrief kwam tot stand m.m.v.

Bernard Ploegmakers
 ☎ 0623901706
 Herman van den Broek
 ☎ 0647786645

Secretariaat:

G.M. van Geffen
 Ripsestraat 23a
 5764PE De Rips

0493-599450
 gmvangeffen@planet.nl

Het lidmaatschap bedraagt € 15,- per jaar over te maken op rekening nr. 136131654 t.n.v. Heemkundekring D'n Blikken Emmer o.v.v. naam en emailadres

